

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1920 kl. 6 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
lönereglering för domänverkets personal ävensom fem i
ämnet väckta motioner.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 5 mars 1920 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 271, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av samma reglemente angivna semestertiden skall vidtagas i den mån sådant påkallas av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid bör tillses, att i den mån olika semestertid anses böra stadgas för befattningshavare tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komma i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921, om de hittillsvarande avlö-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 30 häft. (Nr 74.)

ningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skall ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Motioner.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta motioner nämligen

1) nr 257 i första kammaren av herr *Andersson, Gunnar*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 271 angående lönerreglering för domänverkets personal och

att riksdagen i dess ställe måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utarbetande av och framläggande för riksdagen av förslag till lönerreglering för domänverkets personal, förutsättande en omorganisation av domänverkets tjänstebefattningar, ledande framförallt till att den större dugligheten och ekonomiska förmågan vid revirförvaltningen erhåller högre avlöning ävensom att inom verket personalen må kunna förflyttas på för förvaltningen lämpligaste sätt, samt

att riksdagen behagade medgiva, att det förslag till avlöningsreglemente, som ingår i Kungl. Maj:ts proposition nr 271, må provisoriskt tillämpas under 1921.

2) nr 263 i första kammaren av herrarna *Rosén* och *Modig*, likalydande med nr 391 i andra kammaren av herr *Nilsson* i Landeryd *m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta på det sätt bifalla propositionen nr 271, att § 9 i avlöningsreglementet erhåller den innebörd och uppställning, som samma paragraf äger i det av kommunikationsverkens lönekommitté den 18 december 1919 avgivna betänkandet.

3) nr 264 i första kammaren av herr *Barthelson*, vari hemställts, att riksdagen ville bifalla Kungl. Maj:ts propositioner till riksdagen angående lönerreglering för domänverkets personal med den ändring

att arvode till generaldirektör och chef för domänverket må utgå med 30,000 kronor för år samt till överdirektör och souschef vid domänverket med 18,000 kronor för år;

att kallortstillägg måtte utgå till domänverkets tjänstemän efter samma grund, som för tjänstemän inom övriga affärsdrivande verk är stadgat;

att lönegrupperingen sker efter en skala, vari dyrort ingår med 4 tiondedelar, svårskötthet med 4 tiondedelar och ödslighet med 2 tiondedelar;

att domänfullmäktiges arvode må utgå med 4,000 kronor för år.

samt 4) nr 392 i andra kammaren av herr *Bäckman m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta, att skogsingenjör skall uppflyttas i 9 lönegraden, grupp C.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Den föreliggande propositionen grundar sig på ett av kommunikationsverkens lönekommitté den 18 december 1919 enligt av Kungl. Maj:t lämnat uppdrag avgivet betänkande angående lönerreglering för domänverket. Utskottet vill redan här erinra att jämlikt det Kungl. Maj:ts beslut, varigenom kommittén erhöi berörda uppdrag kommittén jämväl skulle hava att utreda uppkommande organisationsfrågor, men att kommittén, sedan domänstyrelsen på av kommittén framställd förfrågan meddelat, att styrelsen med hänsyn till vissa under de senaste åren beslutade rätt viktiga organisatoriska förändringar,¹ icke ansåg sig nu böra ifrågasätta några ytterligare och, sedan vederbörande departementschefs yttrande inhämtats, funnit sig i allt väsentligt böra begränsa sin behandling av frågan om lönerreglering inom ramen av den nuvarande organisationen.

Utskottet.

Vid sin hemställan den 6 december 1918 till Kungl. Maj:t att lämna kommunikationsverkens lönekommitté i uppdrag att utreda frågan om definitiv lönerreglering i fråga om personalen vid skogsstaten och statens skogsskolor, gav föredragande departementschefen uttryck för den åsikten, att det borde undersökas, i vad mån avlöningsförhållandena för sagda personal kunde ordnas efter likartade grunder med dem, som gälla för kommunikationsverkens personal. Det av kommittén nu framlagda förslaget bygger i vidsträckt grad på en sådan likhet. Kommittén har vid närmare prövning funnit kommunikationsverkens avlöningssystem vara för domänverkets del lämpligt och kunna i huvudsakliga delar komma i tillämpning. Domänstyrelsen har i sitt över kommittéförslaget avgivna utlåtande förklarat sig dela denna mening. Jämväl departementschefen har anslutit sig till de huvudprinciper, som ligga till grund för detta förslag. Då dessa principer, såsom departementschefen jämväl erinrat, i fjol gillades av riksdagen beträffande de övriga affärsdrivande verken har utskottet icke ansett sig hava anledning att närmare ingå på desamma utan inskränker sig utskottet till att i korthet redogöra för olikheterna i Kungl. Maj:ts och kommitténs förslag.

Kungl. Maj:ts förslag skiljer sig sålunda från kommitténs förslag, vilket upptagits i herrar Roséns och Modigs samt Nilssons i Landeryd

¹ Åsyftas huvudsakligen inrättande av en överdirektörs- och souschefsbeftalning i domänstyrelsen samt av domänfullmäktigeinstitutionen.

m. fl. motioner, huvudsakligen däri, att under det kommittén i sitt förslag till löneplan genomgående placerat vederbörande befattningshavare vid domänverket en klass lägre än motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverken, Kungl. Maj:t av angivna skäl ansett domänverks-tjänstemännen böra i avlöningshänseende fullt jämföras med kommunikationsverkens befattningshavare. Kommittén har som skäl för sin ståndpunkt i vad angår den lokala skogsstatspersonalen anfört, att domänverket, som visserligen kunde, såsom affärsdrivande verk betraktat, fullt jämföras med de övriga affärsdrivande verken, likväl med avseende å tjänstgöringsförhållandena därstädes föredde så pass stora olikheter, att dess tjänstemän i avlöningshänseende icke kunde fullt jämföras med befattningshavarna vid kommunikationsverken. I fråga speciellt om befattningshavarna vid domänstyrelsen har kommittén funnit den av kommittén föreslagna dagliga tjänstetiden, liksom för närvarande, av sex timmar — mot kommunikationsverkens sju timmar — motivera den föreslagna avlöningsskillnaden. Kungl. Maj:t åter har i anslutning till sitt förslag om den dagliga tjänstgöringstidens utsträckning till sju timmar ansett jämväl ifrågavarande tjänstemän böra komma i åtnjutande av samma avlöningsförmåner, som tjänstemännen vid kommunikationsverkens styrelser. Skillnaden i avlöningsbeloppen enligt Kungl. Maj:ts och kommitténs förslag till löneplan variera, beroende på befattningarna, i stort sett mellan 150—500 kronor. Utöver den nu angivna uppflyttningen över lag innebär Kungl. Maj:ts förslag, att domänfiskalen och flottledsingenjören skulle i förhållande till kommitténs förslag uppflyttas en klass, något som med hänsyn till dessa två befattningshavares fristående ställning ansetts kunna ske utan rubbning av löneplanen i övrigt.

I fråga om de särskilda befattningshavarnas gruppering har kommittén tagit hänsyn till — förutom såsom vid kommunikationsverken dyrort — jämväl svårskötthet, kallort och ödslighet. Med utgångspunkt från talet 10 för den mest ogynnsamt ställda befattningshavaren har kommittén ansett, att vid grupperingen dyrortsmomentet borde ingå med 4 poäng samt vardera av övriga moment 2 poäng. Departementschefen åter har tillstyrkt, att förstämnda tal höjes till 12 och att svårskötthetsmomentet, vilket enligt hans mening borde tillmätas större betydelse vid avlöningens bestämmande, borde tillerkännas 4 poäng.

I övrigt sammanfalla, om man bortser från några mindre detaljer, Kungl. Maj:ts förevarande framställning med kommitténs förslag.

Domänstyrelsens ovanberörda utlåtande, varigenom styrelsen tillstyrkt grundprinciperna i lönekommitténs förslag, åtföljdes på sätt framgår av statsrådsprotokollet emellertid av ett särskilt yttrande av de båda

domänfullmäktige, vari kommittéförslaget ägnades en skarp kritik, särskilt med hänsyn till den strävan, som däri gjort sig gällande, att på domänverkets personal söka åvägabrunga i det närmaste samma avlöningsbestämmelser som ifråga om kommunikationsverken, i förhållande till vilka verk domänverket enligt fullmäktiges mening företedde grundväsentliga olikheter. Vidare höllo fullmäktige före, att i samband med löneregleringsfrågan jämväl bort upptagas spørsmålet om vissa förändringar i domänverkets nuvarande organisation, vilka syntes domänfullmäktige av stort behov påkallade. Samtidigt framlade fullmäktige ett på mera praktiska synpunkter byggt organisations- och löneförslag, och ansåge sig fullmäktige så mycket mera böra göra detta, som domänfullmäktigeinstitutionen syntes dem vara upprättad för att i statens skogshushållning låta åsikter och förslag bli hörda, vilka kunna bringa densamma i möjligast intima samband med det praktiska livet och dess krav. Det är med utgångspunkt från detta förslag, som i den av herr Andersson i ämnet väckta motionen hemställes om förnyad utredning i ärendet.

Vid jämförelse med de övriga affärsdrivande verken kommer motionären till den uppfattningen, att de underordnade tjänstemännen därstädes i så gott som alla grader, för ett rätt fyllande av sina uppgifter, i stort sett i regel endast hava att följa vederbörande instruktioner och reglementen, och att ledningen till följd härav äger möjlighet att mera omedelbart utöva sin dirigerande verksamhet samt när som helst kontrollerande ingripa och rätta eventuellt begångna fel och misstag. Vid dessa verk vore det med andra ord på ledningen, som verksamhetens resultat närmast berodde. Vid domänverket konstaterar motionären förhållandet vara ett annat. Naturligen spelar enligt motionärens mening även här en duglig och framstående ledning en mycket stor roll, men dennas möjlighet att nå ett gott resultat vore vid detta verk så mycket mera beroende av ett icke blott sakkunnigt, dugligt och intresserat utan även av ett verkligt hängivet och uppoffrande arbete från den underordnade personalens sida. Särskilt fäster motionären i detta avseende uppmärksamheten på den mellangrupp av tjänstemän, som utgöres av revirförvaltarna. I motsats till vad fallet vore beträffande motsvarande tjänstemän inom varje annat område av förvaltningen, åvilade dessa — givetvis på grund av det levande förvaltningsobjektets, skogens, art och natur — sådana uppgifter, att verksamhetens hela resultat närmast berodde av det sätt, varpå dessa bedreve och utförde sitt arbete. Inom intet annat område kunde, ansåg motionären, uppvisas, att en befatt-

ningshavare i motsvarande ställning ägde så stora möjligheter att, utan att begå tjänstefel, tillföra eller avföra statsverket betydande belopp.

Vid sådant förhållande vore det enligt motionärens uppfattning ur statsekonomisk synpunkt av största vikt, att framförallt ifrågavarande befattningshavare, vilka »bildade den axel, varom varje löneroglering beträffande domänverket måste röra sig», bereddes en löneställning, som vore ägnad att mer än hittills egga vederbörande till ansträngning för att av förvaltningsobjektet utvinna bästa möjliga resultat. Att härvid förfara på sätt det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget innebure nämligen att — visserligen till ett förhöjt belopp — bestämma lönerna i stort sett lika för alla revirförvaltare, syntes motionären icke vara den rätta vägen, då arbetsprestationen på sätt ovan antytts vore i hög grad beroende av revirförvaltarens personliga egenskaper. Det gällde i stället att utfinna ett system, varigenom ovan uttalade önskemål kunde tillgodoses och detta kunde enligt motionärens uppfattning endast ske därigenom, att lönen sattes i intimast möjliga samband med arbetsresultatet. Ur denna synpunkt föreslår motionären en med hänsyn till revirens mer eller mindre krävande skötsel verkställd uppdelning i klasser med avsevärt olika löner för revirförvaltarna inom de särskilda klasserna. Med de synnerligen skiftande förhållandena i olika avseenden inom skilda revir måste nämligen ytterst olika krav ställas på vederbörande revirförvaltares kvalifikationer. Revirklassernas antal har motionären förslagsvis ifrågasatt till tre. Av reviren borde 65 procent inrangeras i lägsta eller första klassen, 25 procent i andra klassen samt 10 procent i tredje klassen, vilket med det nuvarande revirantalet skulle inom de olika klasserna bli respektive 89, 35 och 14 revir. Med denna klassindelning skulle enligt motionärens uppfattning, jämväl följa, att revirförvaltaren icke en gång för alla bundes vid bestämda revir utan bleve skyldiga att underkasta sig förflyttning. Genom en sådan anordning vunnnes den obestriddiga fördelen — varförutom enligt motionärens mening för övrigt en verkligt framgångsrik skogsskötsel från statens sida icke vore möjlig — att vederbörande revirförvaltares arbete städse kunde utnyttjas på det ur nämnda synpunkt lämpligaste sättet. I händelse av förflyttning utan egen ansökan borde revirförvaltaren beredas ersättning för flyttningskostnader.

I avseende å lönebeloppen för ifrågavarande befattningshavare har motionären — dock endast reservationsvis — ifrågasatt grundlöner, vilka i lönegruppen A skulle för de tre olika revirklasserna uppgå till respektive 7,140, 8,580 och 10,020 kronor. Slutlönen skulle exempelvis i lönegruppen D uppgå till respektive 9,300, 10,740 och 12,180.

För att möjliggöra en premiering av de bäst skötta reviren borde utöver den ordinarie lönen, enligt motionärens mening, ett system med förvaltningspremier införas. Dessa hava förslagsvis upptagits till 10,000 kronor, att utgå tidigast efter fem år, och vore avsedda att utdelas efter inspektion av en särskild för ändamålet tillsatt nämnd.

Beträffande kronojägarna, vilka jämväl syntes motionären hava en betydelsefull uppgift att fylla, har motionären ansett dessa böra utöver lönen, vilken kunde hållas inom det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, kunna tillerkännas flitpenningar för visad duglighet och flit. Flitpenningarnas belopp har upptagits till 1,000 kronor, att kunna utgå tidigast efter tre år.

För överjägmästare, beträffande vilka några förvaltningspremier ej ifrågasatts, har motionären föreslagit en grundlön i lönegrupp A av 10,980 kronor. Slutlönen i de olika grupperna borde växla mellan 12,420 och 13,860 kronor.

I fråga om domänstyrelsen har motionären förordat inrättande av ytterligare en överdirektörsbefattning med speciell uppgift att leda själva affärsrörelsen. Genom en sådan anordning förändrades byråchefernas betydelse och de borde icke då kunna betraktas såsom principiellt krävande högre avlöning än överjägmästarna.

Då motionären med ovan angivna utgångspunkt ansåge, att det skulle vara i hög grad att beklaga, därest det av Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagda löneregleringsförslaget nu bleve av riksdagen definitivt antaget och därigenom en omorganisation i föreslagen riktning, åtminstone för en längre tid framåt, omöjliggjord, har motionären, samtidigt inseende vikten av att domänverkets personal redan från och med år 1921 beredes förbättrade löner, ifrågasatt antagande för år 1921, endast såsom provisoriskt, av Kungl. Maj:ts förslag, med allenast viss ändring i avseende å generaldirektörens och överdirektörens löneförhöjningar, vartill utskottet återkommer här nedan. På samma gång har motionären såsom ovan nämnts hemställt om förnyad utredning av domänverkets löne- och organisationsfråga.

Övriga i ämnet väckta motioner röra endast enstaka detaljer i Kungl. Maj:ts förslag, och återkommer utskottet härtill längre fram.

Jämväl utskottet håller före, att det varit önskvärt, om vid den i ärendet verkställda utredningen angående lönereglering för domänverkets personal, såsom ursprungligen varit avsett, även upptagits själva organisationsfrågan. Domänverkets egenskap av ett i allt högre grad affärsdrivande företag synes nämligen utskottet, i olikhet med domänstyrelsen, redan i och för sig göra vissa förändringar i den nuvaran-

de organisationen av behovet påkallade. Härtill kommer, att domänverket enligt utskottets mening i förhållande till de övriga affärsdrivande verken intager en utpräglad särställning. Jämförelsen med kommunikationsverken synes utskottet så mycket mindre äga fog, som dessa, såsom affärsdrivande verk betraktade, i motsats till vad förhållandet är ifråga om domänverket, äro rena monopolföretag. Under det att prisen på trävarumarknaden liksom prisen på jordbrukets produkter äro beroende av fluktuationerna på världsmarknaden, kunna verknin-garna av inträffande ogynnsammare konjunkturen för kommunikationsverken vidkommande, i allmänhet regleras genom motsvarande höjningar i vederbörande taxebestämmelser. Då vidare domänverkets arbetsuppgifter torde vara av ytterst skiftande natur och i hög grad beroende av lokala förhållanden, låter sig en schematisering av arbetet ej göra annat än till en viss grad, vilket däremot vid kommunikationsverken i mycket vid omfattning är möjligt. För den särskilda arten av de upp-gifter, som åvila domänverkets personal, har departementschefen själv i sin i statsrådsprotokollet framförda kritik över lönekommitténs förslag lämnat en enligt utskottets mening synnerligen belysande framställning, vilken utskottet anser lämpligt här återgiva. Departementschefen yttrar sålunda:

»Det är särskilt en omständighet, som icke synes hava blivit vederbörligen beaktad, nämligen den ekonomiska betydelsen av den jämförelsevis självständiga och fria verksamhet, som måste tillkomma skogsstatspersonalen. Vid övriga affärsdrivande verk sker tjänstgöringen efter detaljerade reglementen eller andra föreskrifter, vilka skola av tjänstemännen ytterst noga och vaksamt iakttagas, vilket förvisso kräver stor plikttrohet, uthållighet och nit. Vid skogsstaten är verksamhetens resultat däremot i hög grad beroende av den enskilde tjänstemannens initiativ, företagsamhet och förmåga att bedöma förhållandena. Både vid avverkningar, skogskulturer och försäljningar, ja vid snart sagt alla skogsmannens arbeten är det ekonomiska resultatet avhängigt av den skicklighet och klokhets, varmed han gått till sitt verk. På grund av arbetets natur är det oundgängligt, att han erhåller en vidsträckt rätt till att själv träffa avgörande i dessa hänseenden, ett avgörande som kan vara ganska svårt, som kräver omdöme och anpassningsförmåga och måste bliva olika å olika platser med skilda skogstyper, tillgång å arbetskrafter, transport- och avsättningsförhållanden m. m. och som även kan på grund av prisläget förändringar m. m. utfalla olika vid olika tillfällen. Han måste alltid i viss mån och i större grad, ju högre och mer ansvarsfull tjänst han har, vara affärsman jämte det han är skoglig

fackman. Han har i sin ganska fria och i viss mån okontrollerbara vård statens stora andel i vårt lands kanske värdefullaste naturtillgångar, vilka äro av så oerhörd betydelse i mångahanda hänseenden både nu och för framtiden. Ett beslut av honom i en skogsfråga kan till sina verkningar sträcka sig över generationers livslängd. Vad jämförelsen med vattenfallsverket beträffar må särskilt framhållas, att skogsmannen arbetar med levande material — skogen —, vars utveckling måste oavbrutet följas och befrämjas och vilket från år till år ter sig i förändrad gestalt och kräver förändrat behandlingssätt. Själva förvaltningsobjektet är underkastat en ständig nyskapning.»

Behövligheten av en förändrad organisation av domänverket, framgår ock av de utredningar, som verkställts av bland andra de s. k. södra skogssakkunniga.

Särskilt torde, såsom motionären med rätta framhållit, de för domänverkets affärsverksamhet speciellt utmärkande förhållandena kräva hänsynstagande icke blott med avseende å organisationen utan jämväl ifråga om lönebeloppens bestämmande. I vare sig Kungl. Maj:ts eller kommitténs motionsvis upptagna förslag, vilka för övrigt på sätt ovan nämnts inskränka sig till en enbar lönereglering, har härvid fästs någon mera avgörande betydelse. I detta avseende synes utskottet däremot herr Anderssons motion erbjuda vissa synnerligen beaktansvärda synpunkter, samtidigt som utskottet ingalunda förbiser, att svårigheter i vissa fall torde kunna möta vid realiserandet härav. Denna utskottets uppfattning har jämväl kommit till uttryck i departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet i anledning av domänfullmäktiges i förevarande motion upptagna förslag, och domänstyrelsen synes på intet sätt hava underkänt de i motionen angivna huvudgrunderna. Att departementschefen likväl i princip godtagit lönekommitténs förslag, synes av statsrådsprotokollet att döma huvudsakligen hava berott därpå, att departementschefen, i betraktande av nödvändigheten att bereda domänverkets personal förbättrade avlöningsförmåner, icke genom en omarbetning av sistnämnda förslag i av domänfullmäktige angiven riktning velat fördröja framläggande av proposition i ämnet till riksdagen.

Några betänkligheter med avseende å konsekvenserna av en omorganisation och lönereglering i den av motionären antydda riktningen synas utskottet icke böra möta, i betraktande av den särställning domänverket, på sätt utskottet ovan uttryckligen betonat, intager inom förvaltningen. Då härtill kommer, att utskottet liksom motionären håller före, att lönefrågan, vilken jämväl utskottet anser vara trängande, torde kunna utan olägenhet under något år provisoriskt ordnas, anser sig

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 30 häft. (Nr 74).

utskottet nu böra tillstyrka en förnyad utredning av ärendet. Därvid anser utskottet, utan att vilja för närvarande intaga någon bestämd ståndpunkt till de i herr Anderssons motion framställda förslagen, att de i densamma angivna synpunkterna böra, i den mån detta kan befinnas vara ändamålsenligt med hänsyn till en affärsmässig utveckling av verket ifråga, beaktas.

I avseende å de särskilda i motionen framförda förslagen har utskottet icke ansett nödigt att här närmare ingå därpå, utan får utskottet i detta avseende återopå vad i motionen anförts. Dock vill utskottet i anledning av motionärens uttalande, att revirförvaltare vid förflyttning från ett revir av högre klass till ett revir av lägre klass skulle under alla förhållanden, där han icke enligt allmän lag gjort sig skyldig till tjänstefel, bibehållas vid den avlöning han åtnjutit såsom revirförvaltare i den högre revirklassen, uttala, att med hänsyn till konsekvenserna i vissa fall av en sådan anordning enligt utskottets mening samtidigt garantier måste skapas, varigenom eventuellt missbruk av en sådan rätt i möjligaste mån förebygges. Den frågan synes utskottet med andra ord böra tagas under övervägande, huruvida icke bibehållande av oförändrad lön borde i någon ytterligare mån än motionären ifrågasatt göras beroende av de omständigheter eller de skäl, som föranlett förflyttningen, eller om icke möjligen den högre lönen borde bindas vid det faktiska innehavet av reviret.

Sedan utskottet med det ovan anförda ådagalagt, att utskottet för sin del icke kan tillstyrka ett definitivt antagande vare sig av lönekommitténs eller Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till löneplan, återstår för utskottet att taga ställning till frågan, hur förfaras bör under den tid, den av utskottet förordade utredningen verkställas. I liknande fall torde i allmänhet den för vederbörande ämbetsverk fastställda gamla staten fått gälla tillsvidare. Att emellertid tillämpa detta förfaringssätt beträffande domänverket anser utskottet uteslutet, med hänsyn till att såsom utskottet redan ovan antytt detta verks personal torde med rätta kunna göra anspråk på förbättrade löner redan från ingången av år 1921. I valet mellan att provisoriskt antaga lönekommitténs av herrar Rosén och Modig samt herr Nilsson m. fl. upptagna förslag eller Kungl. Maj:ts förslag till löneplan, vilken finnes intagen i 9 § i respektive förslag till avlöningsreglemente, har utskottet, med hänsyn till att det i varje fall endast gäller ett provisorium för en kortare tid, ansett vägande skäl tala för antagande av kommitténs förslag allenast med viss ändring beträffande skogsingenjörerna, vartill utskottet återkommer här nedan. Härvid måste dock utskottet, utan något ställningstagande till lönebeloppens storlek i vad

angår domänverkets personal, principiellt taga avstånd från den uppfattning, som kommit till uttryck i kommitténs förslag att *över lag* sätta domänverkets tjänstemän i lägre löneställning än motsvarande befattningshavare vid de övriga affärsdrivande verken, en ståndpunkt som för övrigt torde framgå av vad utskottet här ovan anfört.

Såsom en uttrycklig förutsättning för den tillstyrkta provisoriska löneregleringens trädande i tillämpning bör såsom departementschefen även betonat uppställas, att skogsstatens rese- och traktamentsbestämmelser undergå revision, i syfte att dessa ersättningar visserligen må utgöra full ersättning för havda utgifter men icke bereda tjänstemännen någon extra inkomst därutöver.

Med avseende å den föreslagna nya utredningen i ärendet anser utskottet, i betraktande av angelägenheten att på allt sätt söka begränsa statsverkets utgifter, kostnaderna, efter en i anslutning till vad utskottet i det föregående anfört eventuellt förändrad organisation av domänverket, böra hållas inom ramen av det i Kungl. Maj:ts förevarande proposition beräknade beloppet. Visserligen torde vissa poster komma att påkalla förhöjningar och jämväl vissa nya poster tagas med i beräkningen. Å andra sidan håller emellertid utskottet före, att i vissa avseenden besparingar kunna göras exempelvis genom, såsom i herr Anderssons motion jämväl antytts, minskning i antalet revir och beredande i stället åt vederbörande revirförvaltare för utförande av mindre kvalificerat arbete av för sådant ändamål lämpade arbetskrafter av lägre kompetens.

Beträffande de detaljerinringar, som motionsvis framställts mot Kungl. Maj:ts förslag och som i vissa fall jämväl drabbar lönekommitténs, av utskottet här ovan provisoriskt tillstyrkta förslag, har i den av herr Andersson väckta motionen ävensom i herr Barthelsons motion, under återopande av de för motsvarande befattningar vid statens järnvägar och vattenfallsverket bestämda löneförmåner, föreslagits, att arvodet till chefen för domänverket och överdirektören i domänstyrelsen måtte bestämmas till respektive 30,000 och 18,000 kronor.

För egen del håller utskottet före, att till ifrågavarande befattningar kräves verkligt framstående och dugliga personer. Det synes utskottet ock som skulle dessa befattningshavare kunna med hänsyn till dem åliggande ansvar och uppgifter kunna jämföras med motsvarande befattningshavare, exempelvis vid statens järnvägar. I betraktande emellertid av att utskottets förslag endast går ut på ett provisoriskt antagande av det i herrar Roséns och Modigs ävensom i herr Nilssons m. fl. motioner gjorda förslaget, anser utskottet på denna punkt lika

litet som i fråga om de i Barthelsons motion i övrigt framställda förslagen skäl föreligga att vidtaga någon ändring.

Vad slutligen angår den av herr Bäckman m. fl. väckta motionen avser denna, att skogsingenjörerna skulle fortfarande såsom hittills jämföras med revirförvaltare och ej, såsom lönekommittén och Kungl. Maj:t föreslagit, beredas en i avlöningshänseende ogynnsammare ställning än sistnämnda befattningshavare. Utskottet håller för sin del före, att med hänsyn till att det tillstyrkta förslaget endast bör förlänas provisorisk karaktär, det torde finnas skäl för att, såsom motionären ifrågasatt, bibehålla skogsingenjörerna i en ställning, motsvarande den de intaga enligt nu gällande stat. Utskottet biträder därför motionärens förslag, dock under uttalande, att detta steg icke får föregripa vad den blivande nya utredningen kan i förevarande avseende giva vid handen. Då lönekommittén i sitt förslag till löneplan placerat skogsingenjörerna i lönegruppen C, torde i anslutning till det ovan anförda dessas löneförmåner böra sättas lika med jägmästares i motsvarande grupp, C-gruppen. Härav föranledes viss ändring i lönekommitténs förslag till löneplan ävensom i den vid kommitténs förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket fogade tjänsteförteckning. Ävenså bör viss i statsrådsprotokollet angiven, av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt oberoende ändring (införande av benämningen bokhållare och kassör), däri vidtagas. Utskottets och Kungl. Maj:ts förslag till löneplan (9 §) finnas såsom bilagor fogade vid detta utlåtande.

I övrigt biträder utskottet provisoriskt Kungl. Maj:ts förslag.

Den av lönekommittén föreslagna, av utskottet nu med ett obetydligt undantag tillstyrkta lönereglerna har beräknats medföra en kostnad av 3,700,000 kronor, utgörande en merkostnad i jämförelse med för närvarande av 1,030,000 kronor. Med avseende å de hittills varje år av riksdagen fastställda detaljerade driftkostnadsanslagen för domänverket har departementschefen, under erinran att beträffande senast post- och telegrafverken dylikt fastställande upphört, enligt medgivande av fjolårets riksdag, ansett enahanda förändring nu böra inträda ifråga om domänverket. För detta verk skulle sålunda liksom för de övriga verken allenast vissa mera överslagsvis beräknade slutsummor rörande de olika delarna av verkets kostnadsstat, vilka kunde tjäna till ledning vid uppgörandet av det kommande årets budget, föreläggas riksdagen. Detta har departementschefen ansett böra ske i sammanhang med statskontorets inkomstberäkning och i chefens för finansdepartementet yttrande i samma ämne. Vad sålunda ifrågasatts föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

1) att riksdagen må

a) med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och motionen nr 257 i första kammaren ävensom av motionerna nr 263 i första kammaren och nr 391 i andra kammaren samt motionen nr 392 i andra kammaren,

dels provisoriskt för år 1921 godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket, att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921, med däri av utskottet här ovan angivna förändringar;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av samma reglemente angivna semestertiden skall vidtagas i den mån sådant påkallas av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid bör tillses, att i den mån olika semestertid anses böra stadgas för befattningshavare, tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komma i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skall ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

b) i anledning likaledes av motionen nr 257 i första kammaren i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

om förnyad utredning angående löne- och organisationsförhållandena vid domänverket med beaktande i den mån så kan befinnas lämpligt av de i motionen angivna synpunkterna samt framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

2) att motionen nr 264 i första kammaren, i den mån den ej kan anses besvarad genom vad utskottet här ovan anfört, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 maj 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

AABY ERICSSON.

Närvarande: Hrr Ericsson Aaby, Norin, Hellström, greve Wachtmeister, Sjöblom, Sävström, Dalberg, Pettersson Olaus, Barthelson, Hagfält, Flognfält, Ericsson i Arboga, Larsson i Bondarve, Ericson i Obergå och Andersson i Knapasjö.

Reservation

av herrar *Sjöblom* och *Barthelson*, som yrkat provisoriskt antagande av Kungl. Maj:ts förslag oförändrat.

BII. I.

9 § i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket enligt utskottets förslag:

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden	1	—	—	—	—	—	—	—	2,364
	2	—	—	—	—	—	—	—	2,520
	3	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,988
2:a lönegraden	3	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	6	—	—	—	—	—	—	—	3,144
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,300
3:e lönegraden	5	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988	—
	6	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144	—
	7	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300	—
	8	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486	—
	9	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672	—
4:e lönegraden	8	—	2,856	—	—	—	—	—	—
	9	—	3,012	—	—	—	—	—	—
	10	—	3,198	—	—	—	—	—	—
	11	—	3,384	—	—	—	—	—	—
	12	—	3,600	—	—	—	—	—	—
5:e lönegraden	13	—	—	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676	—
	14	—	—	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048	—
	15	—	—	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420	—
	16	—	—	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816	—

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden	1	—	—	1,464	1,500	1,536	1,572	1,608	1,608
	2	—	—	1,656	1,692	1,728	1,764	1,800	1,800
	3	—	—	1,860	1,896	1,932	1,968	2,004	2,004
	4	—	—	2,064	2,100	2,136	2,172	2,208	2,208
2:a lönegraden	3	—	—	—	—	—	—	—	2,004
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,208
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,604
3:e lönegraden	5	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	7	—	—	—	—	—	—	—	2,808
	8	—	—	—	—	—	—	—	3,000

Tjänsteförteckning

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningarna vid domänverket äro att hänföra.

A. För manliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning	Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning
1:a lönegraden	Expeditionsvakt.	7:e lönegraden.....	Byråjägmästare.
2:a »	Förste expeditionsvakt.	8:e »	Skogskolföreståndare.
3:e »	{Kronojägare.	9:e »	{Skogsingenjör.
	{Tillsyningsman.		{Jägmästare.
4:e »	Skogsrättare.	10:e »	{Domänfiskal
5:e »	Överjägmästarassistent.		{Flottledsingenjör.
	{Notarie.	11:e »	Överjägmästare.
	{Bokhållare.	12:e »	Byråchef.
6:e »	Registrator.		
	{Revisor.		
	{Kassör.		
	{Skogstaxator.		

B. För kvinnliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. B.	Befattning
1:a lönegraden	Skrivbiträde.
2:a »	Kontorsbiträde.
3:e »	Kanslibiträde.

Bil. 2.

9 § i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket enligt
Kungl. Maj:ts förslag:

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden...	1	—	—	—	—	—	—	—	2,520
	2	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	3	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	5	—	—	—	—	—	—	—	3,144
2:a lönegraden...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	5	—	—	—	—	—	—	—	3,144
	6	—	—	—	—	—	—	—	3,300
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,486
3:e lönegraden...	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144	—
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300	—
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486	—
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672	—
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888	—
4:e lönegraden...	8	—	3,012	—	—	—	—	—	—
	9	—	3,198	—	—	—	—	—	—
	10	—	3,384	—	—	—	—	—	—
	11	—	3,600	—	—	—	—	—	—
	12	—	3,816	—	—	—	—	—	—
5:e lönegraden...	13	—	—	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048	—
	14	—	—	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420	—
	15	—	—	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816	—
	16	—	—	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212	—

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad	Löneklass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänstemän i domänstyrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden...	1	—	—	1,656	1,692	1,728	1,764	1,800	1,800
	2	—	—	1,860	1,896	1,932	1,968	2,004	2,004
	3	—	—	2,064	2,100	2,136	2,172	2,208	2,208
	4	—	—	2,256	2,292	2,328	2,364	2,400	2,400
2:a lönegraden...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,208
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,808
3:e lönegraden...	5	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,808
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,000
	8	—	—	—	—	—	—	—	3,204

Tjänsteförteckning

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningarna vid domänverket äro att hänföra.

A. För manliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning	Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning
1:a lönegraden	Expeditionsvakt.		
2:a >	Förste expeditionsvakt.	7:e lönegraden ...	{ Byråjägmästare.
3:e >	{ Kronojägare.	8:e >	{ Skogsingenjör.
	{ Tillsyningsman.	9:e >	{ Skogskolföreståndare.
4:e >	Skogsrättare.	10:e >	{ Jägmästare.
5:e >	Överjägmästarassistent.		{ Domänfiskal.
	Notarie.	11:e >	{ Flottledsingenjör.
	Bokhållare.	12:e >	{ Överjägmästare.
6:e >	Registrator.		{ Byråchef.
	Revisor.		
	Kassör.		
	Skogstaxator.		

B. För kvinnliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. B	Befattning
1:a lönegraden	Skrivbiträde.
2:a >	Kontorsbiträde.
3:e >	Kanslibiträde.